

Κεφάλαιο 3: Περίοδος Μεγάλης Ακμής του Βυζαντίου (717-1025)

Ι. Παγίωση της Βυζαντινής κυριαρχίας στα Βαλκάνια και τη Μ. Ασία

Ερωτήσεις Επανάληψης

2. Η μεταβατική εποχή: οι έριδες για το ζήτημα των εικόνων (σελ.34-35)

A. Ορισμός , πρωτεργάτες και παράγοντες.

- I. Τι ονομάζουμε Εικονομαχία και οι ποιοι οι πρωτεργάτες αυτής της κίνησης;
- II. Ποιοι είναι οι κυριότεροι παράγοντες που οδήγησαν στην εικονομαχία;

B. Φάσεις

- I. Ποιο γεγονός πυροδοτεί την έναρξη της πρώτης φάσης της εικονομαχίας και ποια γεγονότα ακολουθούν; Με ποιο τρόπο τερματίστηκε η πρώτη φάση;
- II. Ποιος εγκαινιάζει τη δεύτερη φάση της εικονομαχίας και γιατί; Πώς τερματίστηκε αυτή η φάση;
- III. Ποια ήταν τα κυριότερα επιχειρήματα των εικονομάχων και των εικονολατρών σύμφωνα με τα δύο παραθέματα του βιβλίου;

Γ. Σημασία ήττας εικονοκλαστών

- I. Να εντοπίσετε τους βασικότερους τομείς στους οποίους διαφαίνεται η σημασία της ήττας των εικονοκλαστών.

Δ. Συνέπειες εικονομαχίας

- I. Πώς επηρεάζει η εικονομαχία τον βυζαντινό λαό και ποιες συνέπειες είχε στην εξωτερική πολιτική και τον πολιτισμό (τέχνη και γράμματα);

Ασκήσεις

1. Αντιστοιχίστε τα στοιχεία της στήλης Α' με τα στοιχεία της στήλης Β':

ΣΤΗΛΗ Α'	ΣΤΗΛΗ Β'
1. Ιωάννης Δαμασκηνός	α. Σύνοδος του 843
2. Κωνσταντίνος Ε'	β. Θεωρητικός εικονολατρίας
3. Ειρήνη η Αθηναία	γ. Ζ' Οικουμενική Σύνοδος
4. Αυγούστα Θεοδώρα	δ. Πολέμιος εικονολατρίας

2. Συμπληρώστε τις παρακάτω φράσεις επιλέγοντας το σωστό.

α) Σφοδρότερος πολέμιος της λατρείας των εικόνων ήταν:

- i) ο Λέων Ε'
- ii) Ο Κωνσταντίνος Ε'
- iii) Ο Λέων Γ'

β) Το πρώτο αυτοκρατορικό διάταγμα κατά της λατρείας των εικόνων δημοσιεύτηκε:

- i) το 726
- ii) το 730
- iii) το 750

γ) Ο Ιωάννης Δαμασκηνός υπήρξε:

- i) αυτοκράτορας της δυναστείας των Ισαύρων
- ii) υπερασπιστής των εικονολατρών
- iii) εικονόφιλος αυτοκράτορας

δ) Η πρώτη φάση της εικονομαχίας έληξε με :

- i) την αποκατάσταση των εικόνων
- ii) την καταδίκη της λατρείας των εικόνων
- iii) την οριστική αναστήλωση των εικόνων.

ε) Σε ανάμνηση της οριστικής αποκατάστασης και αναστήλωσης των εικόνων γιορτάζουμε κάθε χρόνο:

- i) την Κυριακή των Βαΐων
- ii) την Κυριακή της Ορθοδοξίας
- iii) την Κυριακή του Πάσχα

3. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές(Σ) ή ως λανθασμένες(Λ). Να διορθώσετε το λάθος.

α. Μετά την Εικονομαχία τα μοναστήρια πολλαπλασιάστηκαν.

β. Κατά την Εικονομαχία η ενασχόληση με τα γράμματα τονώθηκε.

γ. Οι ανεικονικές αντιλήψεις επικρατούσαν στη Δύση.

4. Συμπληρώστε τα κενά

Οι Ίσαυροι ξεκίνησαν την(1) επειδή: δεισιδαιμονίες και υπερβολές, είχαν εκδηλωθεί γύρω από τη λατρεία των(2) Η εκκλησία αρνήθηκε να υποταχθεί στη κοσμική εξουσία. Ο Λέων θέλησε να περιορίσει την επιρροή των(3) Τα μοναστήρια δεν πλήρωναν(4).....και έτσι ζημιώναν το κράτος. Επίσης δεν υπηρετούσαν στον(5) Οι μοναχοί ασκούσαν επιρροή στο(6) Έτσι, ο Λέων Γ΄ διατάζει, πριν γίνουν μοναχοί και κληρικοί πρέπει να υπηρετήσουν στον στρατό. Οι(7)αντιλήψεις ήταν πολύ διαδεδομένες στους αγρότες της γειτονικής με το Ισλάμ της Μικράς Ασίας. Οι Ίσαυροι είχαν κάθε λόγο να ευνοήσουν τους πληθυσμούς αυτούς, από τους οποίους επανδρώνονταν οι(8)στρατοί και σήκωναν το κύριο βάρος της άμυνας κατά των(9)Η εικονομαχία δίχασε τον βυζαντινό λαό. Οι εικονόφιλοι/εικονομάχοι τιμωρήθηκαν με(10),φυλακίσεις και(11)περιουσιών. Κατά τη διάρκεια της Εικονομαχίας απαγορεύτηκε η παράσταση(12)στους τοίχους των εκκλησιών. Πολλά έργα τέχνης καταστράφηκαν τότε, και οι εκκλησίες διακοσμήθηκαν με(13), φυτά και(14)μοτίβα. Μετά τη νίκη των εικόνων, καταστράφηκαν πολλά σημαντικά κείμενα

των(15)Η(16)της Ρώμης «γύρισε την πλάτη» στο Βυζάντιο, απομακρύνθηκε από αυτό και αναζήτησε στήριξη στους ηγεμόνες των(17) Ο(18)(ή Κάρολος ο Μέγας) στέφεται από τον Πάπα της Ρώμης αυτοκράτορας της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Η πρώτη αναστήλωση των εικόνων έγινε από την(19)την Αθηναία με την Ζ΄ Οικουμενική(20)το 787 και η δεύτερη από την(21), την σύζυγο του Θεόφιλου και μητέρα του Μιχαήλ Γ΄ το 842. Μετά το τέλος της κρίσης, παρατηρείται άνθηση του(22)